

Застосування цих технологій в фінансовому секторі має великий потенціал, тому напрямок Big Data буде розвиватися і надалі все стрімкішими темпами.

Список використаних джерел:

1. Big Data/ URL: <https://www.calltouch.ru/glossary/big-data/>
2. Измалкова, С. А. Использование глобальных технологий «Big data» в управлении экономическими системами. *Экономические и юридические науки*. 2018. № 1. С. 151–158
3. Что такое Big Data (BigData) в маркетинге: проблемы, алгоритмы, методы анализа/ URL: <http://lpgenerator.ru/blog/2015/11/17/>
4. Демина, М. И. Основные методы управления банковскими рисками в условиях нестабильной ситуации в стране. *Научный альманах*. 2017. № 1-1(27). С.45.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Трусова Н.В., д.е.н., професор

*Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного*

Розвиток взаємовідносин у суспільному середовищі залежить від рівня цифровізації економіки (глобального, національного, регіонального, територіального) та є певною технологією зі своїми особливостями, тенденціями та закономірностями. Використання цифрових технологій для підвищення ефективності розвитку економічної системи розглядається в широкому контексті соціально-економічних, культурних та історичних відносин, що перебувають у процесі еволюційних змін з урахуванням історично стійких інституційних механізмів, які забезпечують її функціонування. Сукупність якісних особливостей економічної системи визначається її частинами (їх природою, властивостями), які подвійний характер. При цьому, будь-яка частина має «незалежні ні від кого» ознаки самостійної одиниці, що вимагає підтримки, функціонуючи як «повноцінне», та «залежні» властивості, які показують його належність до системи (цілого). Відповідно, система не повною мірою детермінує властивості всіх елементів, які входять до неї, а лише частково. Своєю чергою, до основних якостей системи додаються рекомендації елементів, що утворюють специфічні риси територіально-економічної системи, оскільки територіальна одиниця є самостійною структурною частиною, що враховує комплекс національних інтересів, забезпечуючи добробут населення.

Процес цифровізації територіально-економічної системи формується на засадах Інтернет-економіки (середовище для ведення електронного бізнесу) та «цифрової економіки» – сучасного типу господарювання, що характеризується методикою управління ресурсами у сфері виробництва, розподілу, обміну та

This project has been funded with support from the European Commission. This document reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.

Цей проєкт фінансується за підтримки Європейської Комісії. Цей документ відображає лише погляди автора, і Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в документі. [Кафедра маркетингу ГДАТУ](#)

споживання. Прискорення цифровізації економіки, яке стимулюється державою, позитивно впливає на економічний розвиток території, але для цього потрібні не лише законодавчі ініціативи, але й наукове обґрунтування [4].

Глобальні тренди світової економіки розробляються на засадах концепції «Індустрія 4.0», яка дозволяє впроваджувати інструменти розвитку цифрової інфраструктури, набувати в соціумі цифрових компетенцій, визначати нагальні проблеми сфер та проекти цифровізації, стимулювати внутрішній ринок виробництва, застосувати й використовувати цифрові технології. Відповідний приріст валового регіонального продукту можливий лише тоді, коли ініціативи та програми, що стосуються цифровізації, інтегруються із національних в галузеві стратегії та програми розвитку [5].

Рівні Індустрії 4.0 (функціональна сумісність, операційна взаємодія, комплексування (інтероперабельність), віртуалізація, децентралізація, взаємодія в режимі реального часу, сервісна орієнтація, модульність, навчання й безперервність професійної освіти, синергетичність й емерджентність) уособлюють виробництво, обмін, розподіл та споживання «електронного товару», розрахунки проводяться за допомогою електронних грошей [1]. Тому, формування та подолання «цифрового розриву» в територіально-економічних системах потребує виокремлення функціонуючих компонент: розбудова розвиненої цифрової інфраструктура через забезпечення нової якості та покриття Інтернетом широкосмугових територій країни (віддалені селища, об'єкти бізнес- та соціальна мережа), що перебувають у цифровому розриві (“digital divide”); формування ефективної системи ідентифікації, захисту персональних даних, довірчих послуг, що є частинами «м'якої» інфраструктури; розвиток висококваліфікованого людського капіталу, що володіє новими технологіями, відповідає специфічними навичками та компетенціями для повноцінної інтеграції у цифровий простір; використання додатків та сервісів «Smart-city» й «цифровізація освіти», що є компонентами «Індустрії 4.0.», що впроваджуються в сферу медицини, промисловість, екологію, громадську безпеку, транспорт; впровадження «цифрового» законодавства, яке закріплює цифрові права громадян, визначає принципи та заходи щодо усунення інституційних, податкових бар'єрів та стимулювання цифровізації галузей економіки; захист інтелектуальної власності, як фактору що впливу на мотивацію та створення креативних ідей, можливість отримання комерційного зиску та гарантії захисту інтелектуальної праці [4].

ОЕСД виділяє три ключові компоненти цифровізації територіально-економічних систем: інфраструктуру (апаратне та програмне забезпечення, телекомунікації, мережі тощо); електронну комерцію (дистрибуція товарів через мережу Інтернет), електронний бізнес (ведення господарської діяльності та будь-яких інших бізнес-процесів через комп'ютерні мережі) [3].

Для розвитку цифровізації територіально-економічних систем побудовано модель її трансформації, яка створена на оновленій концепції Інтернет речей,

This project has been funded with support from the European Commission. This document reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.

Цей проєкт фінансується за підтримки Європейської Комісії. Цей документ відображає лише погляди автора, і Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в документі. [Кафедра маркетингу ТДАТУ](#)

«смарт-фабрики» та ототожнюється з четвертою промисловою революцією і появою кіберсистеми Індустрія 4.0 (рис. 1).

Побудована моделі трансформує цифрову економіку території країни та включає стимули та мотивацію до цифровізації бізнесу, розбудови цифрової інфраструктури, оновлення проектів конкурентоспроможності цифрової індустрії та сфер національної економіки.

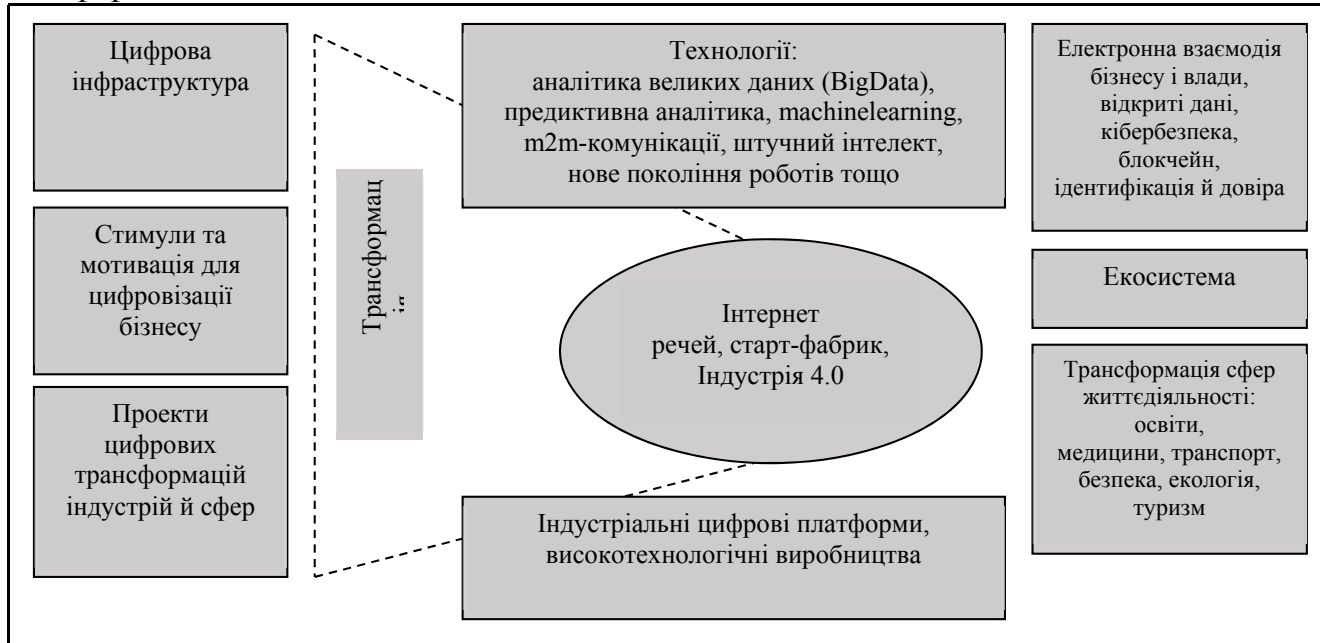

Рис. 1 Модель цифровізації територіально-економічних системи

Джерело: побудовано автором

Основними інструментами, що забезпечать трансформацію цифровізації є технології (аналітика великих даних (Big Data), предиктивна аналітика, m2m-комунікації, machine learning, штучний інтелект, нове покоління роботів тощо) й індустріальні цифрові платформи (відбуватиметься процес створення продукту цифрової економіки), високотехнологічні виробництва. Результатом цифровізації територіально-економічних систем є розбудова електронної взаємодії бізнесу і влади, відкритість даних, кібербезпека, блокчейн, ідентифікація й довіра, створена екосистема, перетворення сфер життєдіяльності (освіти, медицини, транспорт, безпека, екологія, туризм).

Представлена модель розширює інтереси суспільства, розглядає в більш широкому соціо-економічному аспекті демографічні, екологічні, освітні та інші спричинені нею зміни. Окремо в моделі трансформації цифрової економіки, важливе місце посідає система індикаторів, що визначає рівень розвитку інформаційно-комунікаційних технологій в країні. Відповідно, основними напрямками вимірювання індикаторів цифровізації територіально-економічних систем є: розвиток високотехнологічного сектора економіки, його питома вага в продукції обробної промисловості і послугах; інвестиції в наукові розробки та програмне забезпечення, витрати на освіту і додаткову перепідготовку; випуск інформаційно-комунікаційного устаткування; створення робочих місць у сфері науки і високих

This project has been funded with support from the European Commission. This document reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.

Цей проект фінансується за підтримки Європейської Комісії. Цей документ відображає лише погляди автора, і Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в документі. [Кафедра маркетингу ГДАТУ](#)

технологій; показники кооперації між корпораціями, венчурними фірмами, університетами і науково-дослідними організаціями; міжнародні потоки знань, міжнародне співробітництво в галузі науки й інновацій; динаміка поширення Інтернету; частка високотехнологічної продукції в міжнародній торгівлі.

Список використаних джерел:

1. Войнаренко М.П., Скоробогата Л.В. Мережеві інструменти для капіталізації інформаційно-інтелектуального потенціалу та інновацій. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2015. 3(3). С. 18-24.
2. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>.
3. Концепція “цифрової економіки”. URL: <http://odec.org.uk/theconcept-of-a-digital-economy>.
4. Пухачевська К.І. Оцифрування економіки як чинник підвищення конкурентоспроможності країни. *Інфраструктура ринку*. 2018. 25. С. 39-45.
5. Trusova, N.V., Oleksenko, R.I., Kalchenko, S.V., Yeremenko, D.V., Pasieka, S.R., Moroz, S.A. Managing the intellectual potential in the business-network of innovative digital technologies. *Estudios de Economia Aplicada*. 2021. 39(5). P. 1-15.

This project has been funded with support from the European Commission. This document reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.

Цей проект фінансується за підтримки Європейської Комісії. Цей документ відображає лише погляди автора, і Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в документі. [Кафедра маркетингу ТДАТУ](#)